

Werkgroep mossen: excursies 2007

Vorig jaar zijn tot 6 enthousiastelingen tijdens 4 zaterdagmiddagen gaan speuren naar bladmossen en korstmossen. Vooral een goed waarnemingsvermogen en wat geduld en doorzettingsvermogen helpen je goed vooruit in het ontdekken van de vele soorten mossen en korstmossen.

Om de werking wat te onderbouwen zou het goed zijn wat perspectief te geven aan deze werkgroep. Vandaar dit voorstel:

1. Binnen 4 jaar een eerste afronding van een inventaris van blad- en korstmossen van Roeselare. Hierbij kunnen we ons steentje bijdragen aan ruimere provinciale inventarisatieprojecten binnen Natuurpunt.
2. De evolutie gedurende meerdere jaren van de mossen-en korstmossenbegroeiing op minstens één muur en één boom in Roeselare opvolgen.

Op vrijdag 9 maart wordt er een avond georganiseerd met Hans Vermeulen: dan kunnen onder andere de probleem determinaties aan bod komen en kunnen we eventueel een stapje verder zetten bij de determinatie van de wat moeilijker mossen/korstmossen.

We voorzien ook opnieuw enkele namiddag-activiteiten. Iedereen, zonder voorkennis, kan steeds mee op deze mossenexcursies. We spreken altijd af om 14u00 aan het voorgestelde punt. Bij regenweer verzamelen we materiaal en gaan binnen met binoculair wat door met de determinatie.

Volgende data dus zeker vrij houden:

- **3 maart:** Spoorwegberm en muren langs de Guido Gezellelaan: afspraak aan de St. Jozefskerk.
- **10 maart:** Sterrebos - afspeuren van bomen en muren. Afspraak aan hoofdingang.
- **17 maart:** Reservaat de kleiputten. Afspraak op de parking langs de Balliestraat.
- **24 maart:** oude spoorwegberm naar Ieper. Afspraak op parking van de Nieuwe Barriere. (Zilverbergstraat 280)

Tot op een excursie!

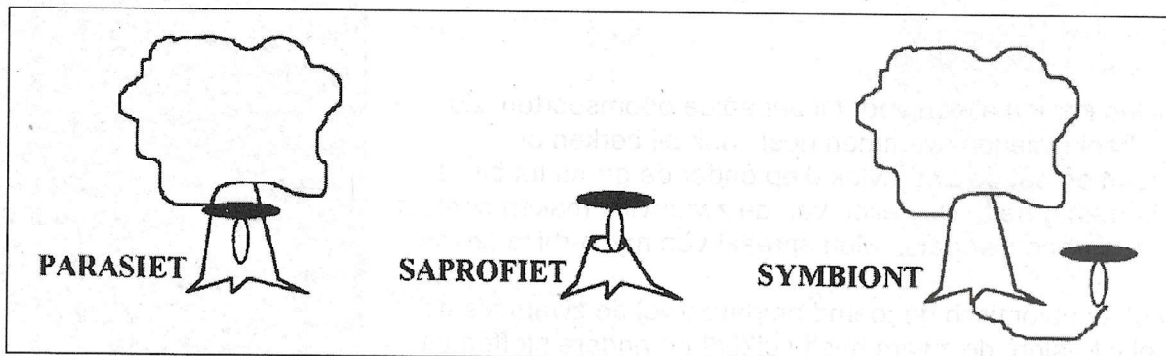
Als het kan ook bevestigen: stuur een mailtje naar peter.hantson@skynet.be

Peter Hantson

NATUUREDUCATIE

Zwammen: parasieten, saprofyten en symbionten

Naar gelang hun levenswijze kan men de zwammen in drie grote groepen indelen.

1. Saprofyten

De saprofytische zwammen voeden zich met dood materiaal van levende wezens. Ze zetten dieren- en plantenresten, hout, loof, naaldstrooisel en humus om in ammonium, koolstofdioxide en (bij gisting) alcoholische en organische zuren. Deze stoffen kunnen dan opnieuw door planten opgenomen worden. Zwammen spelen dus een erg belangrijke rol in de kringloop van de stoffen.

Vooraf in het afbreken van planten zijn zwammen uiterst efficiënt, doordat ze uiterst moeilijke stoffen zoals cellulose en lignine kunnen verteren. Er kan onderscheid gemaakt worden tussen wit- en bruinrotters.

De witrotters breken alle bestanddelen van het hout gelijkmatig af. Hierdoor begint het substraat langzaam te verbleken. De afbraak van lignine en cellulose zorgt voor een vochtige, vezelige lengtestructuur van het hout (Afb. 1)

De bruinrotters daarentegen breken alleen cellulose en af. Tijdens het afbraakproces krijgt het hout een roodbruine kleur, verliest snel zijn volume en krijgt kenmerkende horizontale en verticale sneden, waardoor het hout een ruitvormige structuur krijgt. (Afb. 2)

(Afb.1)

(Afb.2)

2. Parasieten

Zwammen die voorkomen in of op een levend wezen en zich ten koste daarvan ontwikkelen, worden parasieten genoemd.

Deze zwammen kunnen biotroof zijn: dan leven ze enkel ten koste van levende organismen. Andere parasieten zijn necrotroof: ze doden hun gastheer en blijven er verder op groeien. De gastheer kan een plant, een dier of zelfs een andere paddenstoel zijn. Zo parasiteert de kostgangerboleet bijvoorbeeld op de gewone aardappelbovist.

3. Symbionten

Veel paddenstoelen komen alleen voor bij bepaalde boomsoorten. Zo vinden we bijvoorbeeld vliegenzwammen heel vaak bij berken of naaldhout. Dit komt omdat de zwamvlok diep onder de grond tot bij de wortels van die bomen groeit. De cellen van de zwamvlok maken contact met de cellen van de boomwortels. Men spreekt van myco-rhiza (zwam-wortel).

Deze relatie wordt symbiontisch genoemd omdat zowel de zwam als de boom er voordeel uit halen: de zwam haalt suikers en andere stoffen uit de boom terwijl de boomwortels gemakkelijker zouten en water uit de bodem halen.

